

Field : Education

Type : Research Article

Received:20.08.2019 - *Corrected*:----- - *Accepted*:27.09.2019

Okul Yöneticilerinin Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi (Bartın Örneği)

Mustafa GÖKDAĞ¹, Mutlu TÜRKMEN², Hayri AKYÜZ¹

Bartın Üniversitesi, Bartın, TÜRKİYE

Bayburt Üniversitesi, Bayburt, TÜRKİYE

E-Posta: gokdagm@gmail.com

Öz

Bu araştırmanın amacı, okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışmanın evrenini, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Bartın ilinde görev yapan okul yöneticileri oluştururken, örneklemini kolayda örnekleme yöntemine uygun olarak belirlenmiş 125 okul yöneticisi oluşturmuştur. Araştırma verileri 01.04.2016 - 31.05.2016 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın verileri, Kızılyalı (2014) tarafından geliştirilen ve 39 sorudan oluşan “Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüş Ölçeği” beşli likert tipi ölçme araçları ile elde edilmiştir. Katılımcıların cinsiyete göre görüşleri arasında fark bulunup bulunmadığı “t” testi ile diğer değişkenlere göre görüşleri arasında fark bulunup bulunmadığı ise Tek Yönlü Varyans analiziyle yapılmıştır. Araştırmaya katılan yöneticilerin kişisel bilgileri ile ölçeklerden aldıkları puanlara göre farklılığın olup olmadığını belirlemeye yönelik testlerde yöneticilerin “cinsiyet”, “çocuk sayısı”, “yöneticilik hizmet süresi”, “spor yapma durumu”, “spor yapma düzeyi” değişkenleri ile kadınların spor etkinliklerine katılımına dair görüşleri arasında istatistikî olarak anlamlı farklılıklara rastlanırken “yaş, hizmet yılı, okul türü ve görev türü” değişkenlerinde istatistikî olarak anlamlı farklılıklara rastlanılmamıştır. Okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına yönelik algı düzeylerinin ortalamasının altında bir dağılım sergilediği dolayısıyla düşük düzeyde bir algıya sahip olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spora katılım, Spor, Kadın, Okul yöneticisi

Investigation of School Administrators' Views on Women's Participation in Sports Activities (Bartın Case)

Abstract

The purpose of this research is to reveal the school administrators' views on women's participation in sports activities. While the universe of the work was constituted by the school administrators who worked in the province of Bartın in the 2016-2017 academic year, 125 school administrators constituted the sample. The research data were collected between 01.04.2016 - 31.05.2016. The data of the study was obtained by means of five-point Likert-type measurement tools developed by Kizilyalli (2014) and consisted of 39 questions "Opinion Scale on Women's Participation in Sports Activities..The "t" test was used to determine whether there was a difference between the views of the participants according to gender and the one-way analysis of variance was used to determine whether there was a difference between the views of the participants according to other variables. Tests to determine whether there is a difference between the personal information of the administrators participating in the survey and the scores they receive from the scales the views on women's participation in sports activities with the variables such as "gender", "number of children", "duration of managerial service", "sporting status", "sporting level" statistically significant differences were found between the views of women on participation in sports events, no statistically significant differences were found in the variables of "age", "year of service", "type of school" and "type of duty". It was found that the level of perception of school administrators about women's participation in sports activities was below average therefore had a low level of perception.

Keywords: Sport, Attitude, Attitude towards sport, School administrator

Giriş

Feminist akımların etkisi ile birlikte cinsiyet ayrımcılığına karşı duruş, cinsiyetler arasındaki siyasal ve ekonomik eşitliğin sağlanması üzerinde tartışmalar başlamıştır. Fransız ihtilali ile birlikte kadınların statüsünde önemli değişiklikler meydana gelmiş ve seçme seçilme hakkı gibi siyasal hakların elde edilmesi ve mülkiyet haklarının kadınlar lehine iyileşmesi kadın özgürlüğünün ileride yaşanacak yansımalarına ön ayak olmuştur. Kadınların özgürleşmesi ile birlikte yaygın olan erkek egemen kültür zayıflamaya başlamıştır. Böylece kadın hareketleri ortaya çıkmıştır (Anna Britannica, 1988, s.497).

İlk olarak kadınlara eğitimde fırsat eşitliği söylemleri üzerine 1972 yılında ABD’de ıslah eğitimi adı altında yapılan çalışmalarda kadınların spora katılımı konusunda fırsatların yaratılması gerektiği düşüncesinden hareketle Federal fonların desteği ile kadınların spor aktivitelerine katılımı sağlanmıştır (Boutilier ve San Giovanni, 1994, s.101).

Modern yaşamın öncesinde de kadınların toplumsal hayatta kabul görmediği zamanlar vardır. Spor konusu da bu görüşlerden etkilenmiştir. Kadınların sportif aktivitelere katılımının yasaklandığı ve hor görüldüğü dönemler antik çağdan günümüze kadar süregelmiştir. Bugün ise kadınların spor ve diğer toplumsal hayata katılması yavaş yavaş kabul görmeye başlamıştır. Yunan olimpiyatları antik çağlardan günümüze hala devam etmektedir. Yaklaşık bir asır önce kadınlar hala olimpiyatlarda kabul görmüyordu. Savaşların ardından yeniden başlayan olimpiyatlarda Baron De Coubertin, kadınların rolünün erkekleri takdir etmek olduğunu söylemiştir (McPherson, Curtis, Loy, 1989, s.288). Dünyada sportif faaliyetlerin artmasında önemli bir rolü olan bu düşünür 1902’de “kadın sporları, doğanın kurallarına aykırıdır”, 1912’de “Olimpiyat oyunları erkeklere ayrılmalı ve kadın sporcuların görünüşlerinin korkutucu olduğu düşüncesi vurgulanmalıdır.”, şeklinde görüş bildirmiştir. Bu durum kadınları hor gören anlayışın 20. yy başlarında da devam ettiğini göstermektedir. Olimpiyatların tekrardan düzenlenmesinin başlamasından yaklaşık 30 yıl önce ancak kadınlar spor yarışmalarına dâhil edilmişlerdir. Ancak Coubertin yine eski görüşünü savunmaya devam ederek kadınların olimpiyatlardan çekilmesi gerekir şeklinde açıklama yapmıştır. 1925’de kadınların tasnif dışı yarışmalarını önerirken, 1934’de kadın sporcuların yarışmalarda yer almasının erkek sporcular için iyi olmadığı konusunda uyarılarda bulunmuştur. Başarıya ulaşmanın yüksek motivasyon ile sağlandığını hem müsabakalarda hem de bilimsel çalışmalarda vurgulanmakla birlikte (Özgün vd., 2017, s.86), 1935’de ise tekrar ısrarla kadınların halk karşılaşmalarına katılmasına karşı olduğunu, onların toplum içerisinde spor yapmaması gerektiğini, olimpiyat oyunlarında kadınların asıl rolünün erkeklerin başarılarının ödüllendirilmesinde görev almak olduğunu vurgulamıştır (McPherson, Curtis, Loy, 1989, s.227).

Son yıllarda kadınların spora olan ilgisinin özellikle bazı branşlarda arttığı ciddi oranda hissedilmektedir. Özellikle mücadele sporlarındaki artış dikkat çekicidir. Taekwondo branşında büyük bir artış olduğu görülmüştür. Bu artışın için de kültürel bir tarzın tercih edilmeyi etkilediği görülmektedir. Birincisi, Taekwondo sporunda giyilen giysinin bizim ülkemizin yaşamsal, örf, adetleri ile birlikte inanç ve maneviyat yönün de tercihi daha fazla olan branşlar arasına almıştır. İkincisi, son yıllarda artan kapkaç ve benzeri durumlar karşısında kadınların kendilerini savunma ihtiyaçlarının artması ile birlikte spora yönelmede gözle görülebilir bir artış olmuştur. Diğer sporlarda da olimpik branşların medyadaki artışı ile birlikte sporun kültürü oluşmakta, bununla birlikte kadınların spora yönelmelerine ivme katmıştır. Üçüncü tercihin son yıllarda hareketsizliğe bağlı hastalıkların artması ile birlikte doktorların vatandaşları spora yöneltmeleri topluma sağlık amaçlı sporda da çok ciddi bir

yükselişe neden olmuştur. Bu gelişmeler güzel olsa da hala gelişmiş ülkelerin çok gerisinde olduğumuz kesindir. Kadınların spor alanlarında olmayışının en büyük nedeni ülkemizin kültürel düzeyi ile referans olarak örf, adet ve geleneksel anlayışta kadının yerinin etkisi çok büyüktür (Pfister, 2008:255).

Türklerde spor etkinlikleri, sporun tarih sahnesinde ortaya çıkmasıyla paralel olarak başlamıştır. Bu anlamda, Türkler her toplum gibi sporu yaşamlarının bir parçası haline getirmiş ve kültürlerinin bir parçası haline dönüştürmüştür. Özellikle savaş ve seferlerde katkısı olması adına atla birlikte yapılan sporlara önem verilmiş, özel günlerde düzenlenen eğlencelerde, düğünlerde çeşitli sportif oyunlar oynanmaya başlamıştır. Sporun bir eğitim aracı olarak benimsenip, askerlere yaptırılan sporlarla savaşlara hazırlık yapılmıştır. Yakın tarihe baktığımızda Osmanlılar döneminde de sporun bir savaş eğitim aracı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bugünkü spor kulüpleri gibi çeşitli spor tekkeleri açılmış, burada kalanların yeme içme ve her türlü bakımları karşılanmıştır. Askeri kurumların eğitim programlarına beden eğitimi ve spor hareketleri yerleştirilmiştir.

Doğramacıya göre (1989) Türk kadını üç evrede değerlendirilmelidir:

1. Türklerin İslâmiyet'e girmeden önceki göçebelik evresi; bu evrede, kadınlar, dönemlerindeki erkek halini almaya başlar. Onlar gibi at biner, ok atar, kılıç kuşanır ve hatta savaş meydanında düşmanlarla çarpışır.
2. Kalıcı Medeniyet olma ve İslâm kültürünün etkisine girdikten sonraki evresi; bu evrede kadın bir önceki evreye oranla daha pasif durumdadır. Kadınların bir önceki dönemde belirtilen, kahramanlık özelliklerini kaybederek, daha çok aşklara konu olarak görülmektedir.
3. Batı medeniyetinin tesiri görülmeye başladıktan sonraki evre; bu evrede kadınların toplumsal, iktisadi ve kültürel hak ve ödevleri ön plana çıkarılır. Böylelikle daha önce erkeklere kaybettiği varsayılan eşitlik olgusunu yeniden erkekle eşit seviyelere gelmesi amaçlanmaktadır.

Özellikle kadınlar, geçmişte, sporda yer almamaktaydı, hareketsizlik kadınlar için doğal bir durum olarak nitelendirilmekteydi. Gelenekler, kadına bağlanan değerler, onların spora karşı ilgisizlikleri, bu alanın erkeklere özgü bir etkinlik olarak görülmesini sağlamıştır. Günümüzde herkes için spor anlayışının yaygınlaşması ile sporda cinsel farklılaşma da azalmıştır (Tezcan, 1992).

Bu noktadan hareketle araştırmamızın amacı, okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerini ortaya koymaktır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bartın ilinde bulunan Okul Yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma, genel tarama modellerinden biri olan kesit alma yaklaşımı ve ilişkisel tarama modeli ile yapılmıştır.

Evren, Örneklem veya Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni aynı zamanda çalışma evrenini oluşturmuştur. Bu çalışmanın evreni 2016-2017 eğitim öğretim yılında Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görev

yapan 184 okul yöneticisinden oluşmuştur. Kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen örneklem grubu ise 24'ü kadın 101'i erkek olmak üzere 125 okul yöneticisinden oluşmuştur.

Verilerin Toplaması ve Ölçme Araçları

Bartın Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alındıktan sonra kişisel bilgi formu ile Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına Dair Görüş Ölçeği araştırmacı eşliğinde Bartın ilinde görev yapan okul yöneticileri tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle doldurulmuştur. Elde edilen veriler SPSS paket programında değerlendirilmek üzere bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Okul yöneticilerine ait cinsiyet, yaş, çocuk sayısı, görev yapılan okul türü, görev türü, hizmet yılı, yöneticilikteki hizmet yılı, spor yapma durumu ve spor yapma düzeyi gibi demografik değişkenleri içeren sorulardan oluşmaktadır.

Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Görüş Ölçeği: Kızılyalı (2014)'ın yürüttüğü yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen ve beşli likert derecelendirme ölçeği şeklinde oluşturulan ölçek, Geçerlik ve Güvenirlik çalışması Ankara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Hazırlık Sınıflarında ve Eczacılık Fakültesi'nde öğrenim gören 465 öğrenciye uygulanmıştır. Ön uygulamada ölçekte 55 soru yer almıştır. Geçerlik ve Güvenirlik çalışması sonucu ölçek aracındaki soru sayısı 39'e düşürülmüştür. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0.91 bulunmuştur. Faktör analizi için Barlett testi sonucu [9484,825 ($p < 0.001$)] olarak bulunmuştur. Ölçeğin açıklanan toplam varyans oranı %32,78'dir. Bu nedenle ölçeğin tek boyutlu olmasına karar verilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı 769 olarak bulunmuştur. Böylece ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Ölçek likert tipi ölçek olarak düzenlenmiştir. Derecelendirmede sırası ile "Tam Katılıyorum", "Çok Katılıyorum", "Orta Düzeyde Katılıyorum", "Az Katılıyorum" ve "Hiç Katılmıyorum" seçenekleri yer almaktadır. Ölçekteki olumlu 24 maddeden alınabilecek en yüksek puan $24 \times 5 = 120$ 'dir. Alınabilecek en düşük puan ise $24 \times 1 = 24$ 'tür. Olumsuz maddelerden alınabilecek en yüksek puan $15 \times 5 = 75$, en düşük puan ise $15 \times 1 = 15$ 'tir. Elde edilen veriler bu puanlama üzerinden değerlendirilecektir.

Verilerin Analizi ve Çözümlemesi

Verilerin analizi bilgisayar ortamında SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 21.0 paket programında yapılmıştır. Verilerin analizinde verilerin normal dağılım gösterip göstermemesine bakılıp, normal dağılım gösterdiği ve parametrik testlerden T-testi ve One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) testinden yararlanılmıştır. Okul yöneticilerinden toplanan veriler SPSS programına girilmiştir. Toplanan 130 veri içerisinden uç değerler ve kayıp veriler incelendikten sonra 5 veri araştırmadan çıkarılarak 125 veri üzerinden analizler yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Okul Yöneticilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	24	19,2
	Erkek	101	80,8
Yaş	40 ve Altı	33	26,4

	41-50	53	42,4
	51 ve Üstü	39	31,2
Çocuk Sayısı	1 Çocuk veya Hiç	36	28,8
	2 Çocuk	63	50,4
	3 Çocuk ve Üstü	26	20,8
Görev Yapılan Okul	İlkokul	42	33,6
	Ortaokul	47	37,6
	Lise	36	28,8
Görev Türü	Müdür veya Müdür Baş Yardımcısı	52	41,6
	Müdür Yardımcısı	73	58,4
Hizmet Yılı	20 Yıl ve Altı	60	48,0
	21 Yıl ve Üstü	65	52,0
Yöneticilik Hizmet Yılı	5 Yıl ve Altı	45	36,0
	6-15 Yıl	49	39,2
	16 Yıl ve Üstü	31	24,8
Spor Yapma Durumu	Evet	67	53,6
	Hayır	58	46,4
Spor Yapma Düzeyi	Yapmamış	85	68,0
	Lisanslı Sporcu	40	32,0
Toplam		125	100,0

Tablo 1'e bakıldığında okul yöneticilerinin demografik özelliklerine ilişkin dağılımlarının incelendiği görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında, 24 (%19,2) kadın okul yöneticisi ve 101 (%80,8) erkek okul yöneticisi bulunmaktadır. Yaş düzeylerine ilişkin dağılıma bakıldığında, 40 ve altı yaş düzeyine sahip olan 33 (%26,4) okul yöneticisi, 41-50 yaş düzeyine sahip olan 53 (%42,4) okul yöneticisi, 51 ve üstü yaş düzeyine sahip olan 39 (%31,2) okul yöneticisi bulunmaktadır. Yöneticilerin sahip oldukları çocuk sayılarına göre dağılımlarına bakıldığında, 1 çocuk veya hiç çocuğu olmayan 36 (%28,8) okul yöneticisi, 2 çocuğu olan 63 (%50,4) okul yöneticisi, 3 çocuk ve daha fazla çocuğu olan 26 (%20,8) okul yöneticisi bulunmaktadır. Yöneticilerin görev yaptıkları okul türlerine göre dağılımları incelendiğinde, ilkokulda görev yapan 42 (%33,6) okul yöneticisi, ortaokulda görev yapan 47 (%37,6) okul yöneticisi

si ve lisede görev yapan 36 (%28,8) okul yöneticisi bulunmaktadır. Yöneticilerin görev türlerine göre dağılımları incelendiğinde, müdür veya müdür başyardımcısı olarak görev yapan 52 (%41,6) okul yöneticisi ve müdür yardımcısı olarak görev yapan 73 (%58,4) okul yöneticisi bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin hizmet yıllarına göre dağılımları incelendiğinde, 20 yıl ve altı hizmet yılına sahip olan 60 (%48,0) okul yöneticisi, 21 yıl ve üstü hizmet yılına sahip olan 65 (%52,0) okul yöneticisi bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin yöneticilik hizmet yıllarına göre dağılımları incelendiğinde, 5 yıl ve altı yöneticilik hizmet yılına sahip 45 (%36,0) okul yöneticisi, 6-15 yıl yöneticilik hizmet yılına sahip 49 (%39,2) okul yöneticisi, 16 yıl ve üstü yöneticilik hizmet yılına sahip 31 (%24,8) okul yöneticisi bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin spor yapma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, spor yapan 67 (%53,6) okul yöneticisi ve spor yapmayan 58 (%46,4) okul yöneticisi bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin spor yapma düzeylerine ilişkin dağılımları incelendiğinde, spor yapmamış veya amatör olarak spor yapmış olan 85 (%68,0) okul yöneticisi ve lisanslı olarak spor yapmış veya yapıyor olan 40 (%32,0) okul yöneticisi bulunmaktadır. Araştırmaya katılan toplam 125 (%100,0) okul yöneticisi bulunmaktadır.

Tablo 2. Yöneticilerin Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algılarına Ait Betimsel İstatistikler

	N	Minimum	Maximum	$\bar{X}$	S.S.	Çarpıklık
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	125	34,00	76,00	51,98	9,78	,298

Kriterler: “0-38=Olumsuz”; “39-78=Az Olumlu”; “79-117=Olumlu”; “118-156=Çok Olumlu (Kızılyalı, 2014)

Tablo 2’ye bakıldığında okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarına ait betimsel istatistiklerin incelendiği görülmektedir. Okul yöneticilerinin minimum algı düzeylerinin 34 ve maksimum algı düzeylerinin 76 puan olduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları $\bar{X}=51,98$ (S=9,78) ortalama ile az olumlu olduğu görülmektedir. Çarpıklık değeri incelendiğinde ise genel itibari ile yöneticilerin algı düzeylerinin ortalamanın altında bir dağılım sergilediği yani düşük düzeyde bir algıya sahip olduğu görülebilmektedir.

Tablo 3. Yöneticilerin Cinsiyetlerine Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	Kadın	24	56,54	9,05	3,60	123	,010*
	Erkek	101	50,89	9,67			

*p<,05

Tablo 3’e bakıldığında okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin kadın yöneticilerin algıları ($\bar{X}=56,54$) ile erkek yöneticilerin algıları ($\bar{X}=50,89$) arasında $t_{(123)}=3,60$, $p=,010<,05$ ’e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Kadın yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının, erkek yöneticilerin algılarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 4. Yöneticilerin Yaşlarına Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	S	F(2-122)	p
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	40 ve Altı	33	54,24	10,78	1,27	,286
	41-50	53	51,45	9,62		
	51 ve Üstü	39	50,77	9,01		

Tablo 4’e bakıldığında okul yöneticilerinin yaşlarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Okul yöneticilerinin yaşlarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında $F_{(2-122)}=1,27$, $p=,286>,05$ ’e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen okul yöneticilerinin yaş düzeyleri arttıkça kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları düşmektedir.

Tablo 5. Yöneticilerin Sahip Oldukları Çocuk Sayılarına Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

	Çocuk Sayısı	N	$\bar{X}$	S	F(2-122)	p	Post Hoc (Tukey)
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	1 Çocuk veya Hiç	36	54,94	9,57	4,65	,011*	1>3
	2 Çocuk	63	52,13	9,46			
	3 Çocuk ve Üstü	26	47,50	9,52			

*p<,05 Kriterler: “1 Çocuk veya Hiç =1”; “2 Çocuk =2”; “3 Çocuk ve Üstü =3”

Tablo 5’e bakıldığında okul yöneticilerinin sahip oldukları çocuk sayılarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Okul yöneticilerinin sahip oldukları çocuk sayılarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında $F_{(2-122)}=4,65$, $p=,011<,05$ ’e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, 1 çocuğa sahip veya hiç çocuğu olmayan okul yöneticilerinin algı düzeylerinin ($\bar{X}=54,94$), 3 çocuk ve daha fazla çocuğa sahip olan okul yöneticilerinin algı düzeylerinden ($\bar{X}=47,50$) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Okul yöneticilerinin sahip oldukları çocuk sayıları arttıkça kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algı düzeyleri düşmektedir.

Tablo 6. Yöneticilerin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

	Okul Türü	N	$\bar{X}$	S	F(2-122)	p
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	İlkokul	42	52,33	10,68	,33	,721
	Ortaokul	47	52,51	8,41		
	Lise	36	50,86	10,52		

*p<,05

Tablo 6’ya bakıldığında okul yöneticilerinin görev yaptıkları okul türlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Okul yöneticilerinin görev yaptıkları okul türlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında $F_{(2-122)}=,33$, $p=,721>,05$ ’e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen, Liselerde görev yapan yöneticilerin kadının spor yapmasına yönelik algısının, ilkokul ve ortaokulda görev yapan yöneticilerin algı düzeylerine göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Yöneticilerin Görev Türlerine Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi Sonuçları

	Görev Türü	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	Müdür veya Müdür Başyardımcısı	52	51,96	10,31	,01	123	,989
	Müdür Yardımcısı	73	51,99	9,46			

*p<,05

Tablo 7’ye bakıldığında okul yöneticilerinin görev türlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Okul yöneticilerinin görev türlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında $t_{(123)}=,01$, $p=,989>,05$ ’e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapan okul yöneticilerinin kadınların spor yapmalarına yönelik algıları ile müdür yardımcısı olarak görev yapan okul yöneticilerinin kadınların spor yapmalarına yönelik algıları birbirine denk olduğundan anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır.

Tablo 8. Yöneticilerin Hizmet Yıllarına Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi Sonuçları

	Hizmet Yılı	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	20 Yıl ve Altı	60	52,47	10,48			
	21 Yıl ve Üstü	65	51,52	9,14	,54	123	,592

*p<,05

Tablo 8’e bakıldığında okul yöneticilerinin hizmet yıllarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Okul yöneticilerinden 20 yıl ve altı hizmet yılına sahip yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ($\bar{X}=52,47$) ile 21 yıl ve üstü hizmet yılına sahip yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ($\bar{X}=51,52$) arasında $t_{(123)}=,54$, $p=,592>,05$ ’e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen çok az bir miktarda olsa hizmet yılı arttıkça okul yöneticilerinin kadınların spor yapmalarına yönelik algıları düşmektedir.

Tablo 9. Yöneticilerin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

	Yöneticilik Hizmet Yılı	N	$\bar{X}$	S	F(2-122)	p	Post Hoc (Tukey)
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	5 Yıl ve Altı	45	54,84	10,30			
	6-15 Yıl	49	50,98	9,79	3,40	,036*	
	16 Yıl ve Üstü	31	49,39	8,08			1>3

*p<,05 Kriter: “5 Yıl ve Altı =1”; “6-15 Yıl =2”; “16 Yıl ve Üstü =3”

Tablo 9’a bakıldığında okul yöneticilerinin yöneticilik hizmet yıllarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Okul yöneticilerinin yöneticilik hizmet yıllarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında $F_{(2-122)}=3,40$, $p=,036<,05$ ’e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, 16 yıl ve üstü yöneticilik hizmet yılına sahip olan okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının ($\bar{X}=49,39$), 5 yıl

ve altı yöneticilik hizmet yılına sahip olan okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarından ($\bar{X}=54,84$) daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Okul yöneticilerin yöneticilik hizmet yılları arttıkça kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları düşmektedir.

Tablo 10. Yöneticilerin Spor Yapma Durumlarına Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi Sonuçları

	Spor Yapma Durumu	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	Evet	67	53,91	10,23	2,42	123	,017*
	Hayır	58	49,74	8,80			

*p<,05

Tablo 10'a bakıldığında okul yöneticilerinin spora yapma durumlarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ($\bar{X}=53,91$) ile spor yapmayan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ($\bar{X}=49,74$) arasında $t_{(123)}=2,42$, $p=,017<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık spora yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının, spor yapmayan yöneticilerin algılarından daha büyük olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 11. Yöneticilerin Spor Yapma Düzeyine Göre Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi Sonuçları

	Spor Yapma Düzeyi	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılmalarına İlişkin Yönetici Algısı	Yapmayan veya Amatör	85	50,78	9,17	2,02	123	,045*
	Lisanslı Sporcu	40	54,53	10,64			

*p<,05

Tablo 11'e bakıldığında okul yöneticilerinin spor yapma düzeylerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. Spor yapmayan veya amatör spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ($\bar{X}=50,78$) ile lisanslı spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ($\bar{X}=54,53$) arasında $t_{(123)}=2,02$, $p=,045<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık lisanslı spora yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının, spor yapmayan veya amatör olarak spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarından daha büyük olmasından kaynaklanmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Bartın ilinde bulunan okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada elde edilen bulgulara yönelik yorumlara/tartışmaya ve değerlendirmeye yer verilmiştir.

Okul yöneticilerinin, kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair yönetici algısının ne düzeyde olduğunu ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre okul yöneticilerinin minimum algı düzeylerinin 34 ve maksimum algı düzeylerinin 76 puan olduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair algılarının az olumlu olduğu görülmektedir. Çarpıklık değeri incelendiğinde ise genel itibari ile yöneticilerin algı düzeylerinin ortalamasının altında bir dağılım sergilediği yani düşük düzeyde bir algıya sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair algıları arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair kadın yöneticilerin algıları ile erkek yöneticilerin algıları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Kadın okul yöneticileri, erkek okul yöneticilere göre kadınların spor yapmalarına daha olumlu baktığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bu sonuçlar alan yazındaki benzer çalışmalarla paralellik göstermektedir (Kangalgil vd., 2006; Singh ve Devi, 2013; Türkmen vd., 2016).

Okul yöneticilerinin yaşlarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre okul yöneticilerinin yaşlarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair algıları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Benzer bir sonuçta Kangalgil vd., (2006) ve Türkmen vd (2016) tarafından yapılan çalışmalarda da ortaya konmuştur. Tatar vd.,'nin (2009) 20-40 yaş arası çalışan ve çalışmayan kadınların spor yapmalarını etkileyen bazı faktörlerin incelenmesi (Sivas il merkezi örneği) çalışmasında araştırmaya katılan kadınların spor yapmalarında yaş önemli bir faktör değildir ($p>0.05$) şeklindedir. Tüm bu bulgular bizim bulgularımız ile örtüşmektedir.

Okul yöneticilerinin sahip oldukları çocuk sayılarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre okul yöneticilerinin sahip oldukları çocuk sayılarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, 1 çocuğa sahip veya hiç çocuğu olmayan okul yöneticilerinin algı düzeylerinin 3 çocuk ve daha fazla çocuğa sahip olan okul yöneticilerinin algı düzeylerinden daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Okul yöneticilerinin sahip oldukları çocuk sayıları arttıkça kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algı düzeyleri düşmektedir. Çocuk sayısının artması da yöneticilerin kadınların spor yapmalarına daha olumsuz bakmalarına sebep olmaktadır.

Okul yöneticilerinin görev yaptıkları okul türüne göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre okul yöneticilerinin görev yaptıkları okul türlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına dair algıları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Okul yöneticilerinin görev türlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre okul

yöneticilerinin görev türlerine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Okul yöneticilerinin hizmet yıllarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre okul yöneticilerinden 20 yıl ve altı hizmet yılına sahip yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ile 21 yıl ve üstü hizmet yılına sahip yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Okul yöneticilerinin görev yaptıkları okul türüne göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre okul yöneticilerinin yöneticilik hizmet yıllarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, 16 yıl ve üstü yöneticilik hizmet yılına sahip olan okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının 5 yıl ve altı yöneticilik hizmet yılına sahip olan okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarından daha düşük olmasından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır.

Okul yöneticilerinin spor yapma durumlarına göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ile spor yapmayan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık spora yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının, spor yapmayan yöneticilerin algılarından daha büyük olmasından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır.

Okul yöneticilerinin spor yapma düzeyine göre kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında farklılığın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlayan sonuçlara göre spor yapmayan veya amatör spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ile lisanslı spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık lisanslı spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının, spor yapmayan veya amatör olarak spor yapan yöneticilerin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarından daha büyük olmasından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır.

KAYNAKÇA

Anna Britannica, Ana Yayıncılık A. Ş. , İstanbul, 1988.

Boutilier, M. A. , San Giovanni L. , öPolitics, Public Policy and Title IX, Some Limitations of Liberal Feminizm, Birelli S. , Cole C. L. , Women, Sport and Culture, Humen Kinetics, U. S. A. , 1994.

Doğramacı, E. (1989). Türkiye'de Kadının Dünü ve Bugünü. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Kangalgil M, Hünük D. ve Demirhan, G (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.

Kızılyallı M. (2014) . *Ankara Üniversitesi Öğrencilerinin Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.

McPherson B. D. , Curtis, J. E. , Loy, J. W. , The Social Sgnificance of Sport, Human Kinetics, Champaign, 1989.

Özgün, A., Yaşartürk, F., Ayhan, B. & Bozkuş, T. (2017). Hentbolcuların Spora Özgü Başarı Motivasyonu ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(Special Issue 2), 83-94.

Pfister, G. (2006). Islam and Women's Sports. *SangSaeng* , s.:12-15. http://apceiu.org/bbs/files/pdf/2006/sangsaeng/060906_ss_p012-p015.pdf. Erişim Tarihi: 2.11.2017.

Singh RKC. ve Devi KS (2013). Attitude of higher secondary level student towards games and sports. *International Journal of Physical Education, Fitness and Sports*. 2(4), 80-85.

Tatar, G., Tozoğlu, E., ve Pehlivan, Z. (2009). 20-40 Yaş Arası Çalışan Ve Çalışmayan Kadınların Spor Yapmalarını Etkileyen Bazı Faktörlerin İncelenmesi (Sivas İl Merkezi Örneği). *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 28-41Tezcan, M. (1992). *Atatürk ve eğitim*. Gündoğan Yayınları.

Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S. ve Gökdağ, M. (2016). İslami ilimler fakültesi öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Bartın Üniversitesi örneği). *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 2(1), 48-59.